



**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
Х Міжрегіональної науково-методичної
інтернет-конференції



5–6 грудня

Харків — 2017

УДК 378.011

Д. Руденко

*Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди
м. Харків*

ІНТЕГРОВАНІ УРОКИ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ АКТИВНОСТІ УЧНІВ

rudenko_d@boiko.com.ua

Проблема інтеграції навчання і виховання в школі важлива і сучасна як для теорії так і для практики. Її актуальність зумовлена новими соціальними запитами, що пред'являються до школи і зумовлена змінами у галузі освіти.

Сучасна система освіти спрямована на формування високо освіченої, інтелектуально розвиненої особистості з цілісним уявленням картини світу, з розумінням глибини зв'язків явищ і процесів, що представляють дану картину. Предметна роз'єднаність стає однією з причин фрагментарності світогляду випускника школи, в той час як в сучасному світі переважають тенденції до економічної, політичної, культурної, інформаційної інтеграції. Отже, самотійність предметів, їх слабкий зв'язок один з одним, породжують серйозні труднощі у формуванні в учнів цілісної картини світу, перешкоджають органічного сприйняття культури. Інтегровані уроки будуть сприяти формуванню цілісної картини світу у дітей, розуміння зв'язків між явищами у природі, суспільстві та світі в цілому.

Важливо врахувати той факт, що інтеграційні зв'язки між предметами початкової школи мало розроблені, викладені суперечливо, багато розбіжностей серед вчених в розумінні суті даних зв'язків. Вчителі не маючи чіткої системи методичних рекомендацій з цього питання, змушені вирішувати цю проблему на емпіричному рівні.

У 70-ті роки постало питання про активізацію пізнавальної діяльності учнів, про подолання протиріччя штучного розчленування за предметною ознакою. Учень не сприймав цілісно ні навчальний матеріал, ні картину навколишнього світу. Це призвело до активного пошуку міжпредметних зв'язків, до використання їх в диференційованому навчанні. Потреба у виникненні інтегрованих уроків пояснюється такими причинами:

1) світ, що оточує дітей, пізнається ними у своєму різноманітті і єдності, а найчастіше предмети шкільного циклу, спрямовані на вивчення окремих явищ цієї єдності, не дають уявлення про явище, поділяючи його на розрізнені фрагменти;

2) інтегровані уроки розвивають потенціал самих учнів, спонукають до активного пізнання навколишньої дійсності, до осмислення і знаходження причинно-наслідкових зв'язків, до розвитку логіки, мислення, комунікативних здібностей;

3) форма проведення інтегрованих уроків нестандартна, цікава. Такі уроки знімають стомлюваність, перенапруження учнів шляхом переключення на різноманітні види діяльності, різко підвищують пізнавальний інтерес, слугують для розвитку у школярів уяви, уваги, мислення, мови і пам'яті;

4) інтеграція в сучасному суспільстві пояснює необхідність інтеграції в освіті. Сучасному суспільству необхідні висококласні, добре підготовлені фахівці;

5) шляхом посилення міжпредметних зв'язків вивільняються навчальні години, які можна використовувати для вивчення іноземної мови, для поглибленого вивчення образотворчого мистецтва, музики, для розвиваючої діяльності учнів, а також додаткових уроків практичної спрямованості;

6) інтеграція дає можливість для самореалізації, самовираження, творчості вчителя, сприяє розкриттю здібностей учнів.

Аналіз наукової літератури та власний досвід дають підстави стверджувати, що переваги інтегрованих уроків полягають в тому, що вони:

- сприяють підвищенню мотивації навчання, формування пізнавального інтересу учнів цілісної наукової картини світу і розгляду явища з декількох сторін;

- більшою мірою, ніж звичайні уроки, сприяють розвитку мови, формуванню вміння учнів порівнювати, узагальнювати, робити висновки, інтенсифікації навчально-виховного процесу, знімають перенапруження, перевантаження;

- не лише поглиблюють уявлення про предмет, розширюють кругозір, але і сприяють формуванню різнобічно розвиненої, гармонійно й інтелектуально розвиненої особистості;

- інтеграція є джерелом знаходження нових зв'язків між фактами, які підтверджують або поглиблюють певні висновки, спостереження учнів у різних предметах [1; 2].

Структура інтегрованих уроків відрізняється: чіткістю, компактністю, стислістю, логічною взаємообумовленістю навчального матеріалу на кожному етапі уроку.

Інтегрований урок не вирішує безліч окремих завдань, а їх сукупність. Форми уроку можуть бути різні, але в кожному повинно бути достатньо матеріалу для вправи «діяльних сил» дитини, даних йому від природи. Інтегрований урок вимагає від учителя ретельної підготовки, професійної майстерності і духовності особистісного спілкування, коли діти позитивно сприймають учителя (поважають, люблять, довіряють), а вчитель «розташований» до дітей (м'який, ласкавий, уважний). Педагог більше дасть дітям, якщо відкриється їм як особистість багатогранна і захоплена [3].

Закономірності інтегрованого уроку: весь урок підпорядкований авторським задумом; урок об'єднується основною думкою; урок становить єдине ціле, етапи уроку – це фрагменти цілого; етапи та компоненти уроку знаходяться в логіко-структурній залежності; відібраний для уроку дидактичний матеріал відповідає задуму; ланцюжок відомостей організований як «дане» і «нове» і відображає не лише структурний, а й смисловий зв'язок. Дотримання зазначених закономірностей дозволяє розглядати урок як науково-ділову побудову, у якому, з точки зору змісту важливі: комплекс знань і умінь і вільне оперування ними; співвідношення вивченого матеріалу та тієї, що вивчається; з'єднання окремих заліків в одне загальне; попередження недоліків.

Практика показала плідність інтеграції і виявила перспективи подальшого розвитку та вдосконалення такого підходу до навчання. На даному етапі розробляється єдина альтернативна програма навчання фізики,

математики, астрономії, інформатики, при впровадженні якої інтеграція буде дидактичним принципом навчання. На даному етапі інтегрованого навчання головною метою буде формування наукового стилю мислення учнів. Таке навчання можливе лише за умови створення спеціалізованого класу, набір учнів в який має проводитися на конкурсній основі.

Інтеграція – необхідна умова сучасного навчального процесу, її можлива реалізація в межах нової української школи була б переходом цієї школи на новий якісний рівень освіти.

Література

1. Браже Т. Р. Інтеграція предметів у сучасній школі. Література в школі. К., 2004. № 5. С. 150-154.
2. Зверев В. Д. Міжпредметні зв'язки в сучасній школі. 2-е вид. М., 2006. 195 с.
3. Вороніна Т. П. Освіта в епоху нових інформаційних технологій. К., 2008. 147с.

УДК 378.011

С.С. Семенець

*Житомирський державний університет ім. Івана Франка
м. Житомир*

ДИСТАНЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ: СУТЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА

serqij.semenets@zu.edu.ua

У галузі теорії й практики дистанційного навчання працює багато відомих вітчизняних учених, фахівців, які зробили вагомий внесок у пропагування організації наукових досліджень і впровадження в педагогічну практику ідей дистанційного навчання.

Наукове забезпечення дистанційного навчання, проблеми та напрями вивчення цієї галузі знайшли своє відбиття в дослідженнях В. Бикова, М. Жалдака та ін.; окремі аспекти неперервної освіти й відкритого навчання, організаційно-педагогічні засади дистанційної підготовки фахівців відображено в працях В. Бикова, Д. Бодненко, Т. Десятова, В. Кухаренко, Н. Ничкало та ін.; психолого-педагогічні аспекти й технології створення дистанційного курсу досліджували В. Кухаренко, О. Рибалко, Н. Сиротенко та ін.; організаційно-педагогічні основи дистанційної освіти за кордоном та в Україні знайшли своє висвітлення в наукових працях Т. Десятова, П. Дмитренко, Л. Карпинської, І. Лещенко, О. Малярчук, Н. Мука, В. Олійника, В. Пасічника, О. Слоньовської, О. Собаєвої, Б. Шуневича та ін. Але досить невелика кількість наукових праць присвячена саме дистанційним освітнім технологіям, їх характеристикам, досвіду та особливостям упровадження у навчально виховний процес ВНЗ.